

(सर्व कायदेशीर अथवा न्यायालयीन विवादासाठी या आदेशाचा इंग्रजी अनुवाद अधिग्राह्य धरण्यात येईल.)

वनजमिन-रायगड

वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० अंतर्गत राष्ट्रीय महामार्ग क्र.१७ चे ४/६ पदरीकरण कि.मी.०.०० ते कि.मी.८४.०० (पनवेल-इंदापूर) करण्याकरीता १.०३७३ हेक्टर वनक्षेत्रावरील संरेखनामध्ये बदल करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन आदेश क्रमांक: एफएलडी-१३१३/प्र.क्र.५५/फ-१०

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : ०३/०५/२०१८

वाचा :-

- १) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे पत्र क्र.कक्ष-१७/एनसी/II/१२१५७ (Align)/(४६)/१००६/१४-१५, दि.१०/०९/२०१४.
- २) महाराष्ट्र शासन, महसूल व वन विभागाचे पत्र समक्रमांक, दि.११/१२/२०१४.
- ३) पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, क्षेत्रीय कार्यालय, पश्चिम क्षेत्र, भारत सरकार, नागपूर यांचे पत्र क्र.एफ.नं.एफसी-१/एमएच-११/२०१५-एनजीपी/२७१, दि.१६/०३/२०१६.
- ४) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांची पत्रे क्र.कक्ष-१७/एनसी/II/आयडी-१२१५७/(४६)/Align/१६६९/१६-१७, दि.०६/१२/२०१६ व क्र.कक्ष-१७/एनसी/II/आयडी-१२१५७/(४६)/Align/२२११/२०१७-१८, दि.१३/१२/२०१७.
- ५) पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, क्षेत्रीय कार्यालय, पश्चिम क्षेत्र, भारत सरकार, नागपूर यांचे पत्र क्र.एफ.नं.एफसी-१/एमएच-११/२०१५-एनजीपी/३११२, दि.१२/०१/२०१८.

आदेश :-

ज्याअर्थी, प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी महाव्यवस्थापक व प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, पनवेल यांच्याकडून प्राप्त झालेला वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० अंतर्गत राष्ट्रीय महामार्ग क्र.१७ चे ४/६ पदरीकरण कि.मी.०.०० ते कि.मी.८४.०० (पनवेल-इंदापूर) करण्याकरीता १.०३७३ हेक्टर वनक्षेत्रावरील संरेखनामध्ये बदल करण्याचा प्रस्ताव राज्य शासनास उपरोक्त अ.क्र.१ येथील पत्रानुसार सादर केला होता;

आणि ज्याअर्थी, महाराष्ट्र शासनाने या प्रस्तावाची काळजीपूर्वक छाननी केल्यानंतर उपरोक्त अ.क्र.२ येथील पत्रानुसार वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० च्या कलम-२ अन्वये १.०३७३ हेक्टर वनक्षेत्रावरील संरेखनामध्ये बदल करण्याची भारत सरकारला शिफारस केली आहे;

आणि ज्याअर्थी, भारत सरकारने या प्रस्तावावर नीट विचार करुन, राज्य शासनाने वन (संवर्धन), अधिनियम, १९८० च्या कलम-२ खाली सादर केलेल्या प्रस्तावास वरील अ.क्र.-३ अन्वये तत्त्वतः मंजूरी दिलेली आहे. ही मंजूरी भारत सरकारच्या दिनांक १६/०३/२०१६ रोजीच्या पत्रात नमूद केलेल्या अटींची पूर्तता प्रकल्प यंत्रणा करेल याच्या अधीन राहून प्रदान केली आहे;

आणि ज्याअर्थी, अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी त्यांच्या वरील अ.क्र.-४ येथील पत्रान्वये अटी पूर्तता अहवाल पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, क्षेत्रिय कार्यालय, पश्चिम क्षेत्र, भारत सरकार, नागपूर यांना सादर केला होता;

आणि ज्याअर्थी, पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, क्षेत्रिय कार्यालय, पश्चिम क्षेत्र, भारत सरकार, नागपूर यांनी उपरोक्त प्रकल्पासाठी रायगड जिल्ह्यातील १.०३७३ हेक्टर वनक्षेत्रावरील संरेखनामध्ये बदल करणेसाठी काही अटींसह वरील अ.क्र.-५ येथील पत्रान्वये अंतिम मान्यता दिली आहे;

म्हणून आता महाराष्ट्र शासन याद्वारे असे निर्देश देत आहे की, प्रकल्प प्राधिकरण म्हणजेच महाव्यवस्थापक व प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, पनवेल यांना, वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० अंतर्गत राष्ट्रीय महामार्ग क्र.१७ चे ४/६ पदरीकरण कि.मी.०.०० ते कि.मी.८४.०० (पनवेल-इंदापूर) करण्याकरीता प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांच्या संदर्भाधीन पत्र क्र.१ अन्वये सादर केलेल्या प्रकल्प प्रस्तावात अधिक तपशीलात नमूद केलेली ज्यामध्ये, राखीव वनजमिन समाविष्ट आहे, अशा एकूण १.०३७३ हेक्टर वनक्षेत्रावरील संरेखनामध्ये बदल करण्यात यावा. हे वळतीकरण भारत सरकारच्या दिनांक १६/०३/२०१६ व दिनांक १२/०१/२०१८ रोजीच्या पत्रांतील अटी व शर्तीच्या पूर्ततेच्या अधीन राहून तसेच खालील अटींच्या पूर्ततेनंतर पूर्ण करण्यात यावे.

१. वर नमूद केलेल्या भारत सरकारच्या तत्त्वतः मान्यता व अंतिम मान्यतेच्या पत्रातील विहित केलेल्या सर्व अटींचे प्रकल्प यंत्रणा अनुपालन करेल. प्रकल्प यंत्रणा सर्व अटींचे तंतोतंत अनुपालन करेल याची मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.), ठाणे हे खात्री करतील. मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.), ठाणे याबाबतचा अहवाल वेळोवेळी अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांना सादर करतील.
२. वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० व त्याअंतर्गत केलेले नियम आणि मार्गदर्शक सूचना व या आदेशातील अटींपैकी कोणत्याही अटींचे अनुपालन न करणे हे वन (संवर्धन), १९८० चा भंग ठरेल आणि त्याप्रमाणे याबाबत वैधानिक कारवाई करण्यात येईल.
३. उपरोक्त अटींपैकी कोणत्याही अटींचे अनुपालन न केल्यास (non-compliance) संबंधित विभागीय वन अधिकारी, वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० अंतर्गत दिनांक २५/१०/१९९२ रोजी निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनातील कलम १.९ नुसार अहवाल राज्य शासनामार्फत अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (केंद्रीय), पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, क्षेत्रिय कार्यालय, पश्चिम-मध्य क्षेत्र, भारत सरकार, नागपूर यांना सादर करतील.

सदर शासन आदेश महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०५०३१३०७३४५२१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(चंद्रशेखर तरंगे)

अवर सचिव, महसूल व वन विभाग

प्रत- टप्पा-१ व टप्पा-२ च्या मंजूरी आदेशासह वरील आदेश आपल्या वेबसाईटवर अपलोड करण्याच्या विनंतीसह :

१. सचिव, पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली.
२. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (केंद्रीय), पर्यावरण, वन व जलवायु परिवर्तन मंत्रालय, क्षेत्रीय कार्यालय, पश्चिम-मध्य क्षेत्र, भारत सरकार, नागपूर.

प्रत :-

१. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
२. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
३. प्रधान सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
५. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
६. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (कॅम्पा), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
७. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (संधारण), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
८. मुख्य वनसंरक्षक (वन संवर्धन), नागपूर.
९. मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.), ठाणे.
१०. जिल्हाधिकारी, रायगड.
११. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रायगड.
१२. उपवनसंरक्षक, अलिबाग.
१३. उपवनसंरक्षक, रोहा.
१४. महाव्यवस्थापक व प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, सर्व्हे क्र.६३, एनएच-४ बी, चिंचपाडा-कळंबोली बायपास रोड, पनवेल-४१०२०६.
१५. निवडनस्ती (फ-१०).

२. जिल्हाधिकारी, रायगड; मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, रायगड, उप वनसंरक्षक, अलिबाग व उपवनसंरक्षक, रोहा यांना निर्देशित करण्यात येते की, वरील आदेशाची प्रत स्थानिक संस्था, पंचायत, नगरपालिका, नगरपरिषद आणि संबंधित शासकीय कार्यालयांचे प्रमुख यांना पाठविण्यात यावी. तसेच त्यांनी वरील आदेश त्यांच्या कार्यालयातील सूचना फलकावर तसेच वरील कार्यालय प्रमुखांच्या सूचना फलकावर सर्वसामान्य जनतेच्या माहितीसाठी प्रदर्शिले जातील याची खात्री करावी.
३. महाव्यवस्थापक व प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, पनवेल यांना निर्देशित करण्यात येते की, वन मंजुऱ्यांचे सर्व आदेश एक स्थानिक भाषेतील व एक इंग्रजी भाषेतील प्रसिध्द अशा दोन दैनिक वृत्तपत्रात प्रसारित करावेत.
४. स्थानिक स्वराज्य संस्था, पंचायत, नगरपालिका, नगरपरिषद आणि संबंधित शासकीय कार्यालयांचे प्रमुख यांना निर्देशित करण्यात येते की, आदेशांची प्रत मिळाल्यापासून ३० दिवसापर्यंत सदर आदेश सूचना फलकावर प्रदर्शित करावेत.

Forest Land- Raigad

Proposal for change in alignment over an area of 1.0373 Ha. of forest land for widening of existing 2 lane to 4/6 lane divided carriage way configuration from KM 0.00 to KM 84.00 (Panvel-Indapur Section) of National Highway-17 in Raigad district of Maharashtra.

**Government of Maharashtra
Revenue and Forest Department
Government Order No. FLD-1313/ C.R.-55/ F-10
Mantralaya, Mumbai- 400 032.
Date: 03/05/2018**

Read:-

- 1) Letter from Principal Chief Conservator of Forests (Head of Forest Force), Maharashtra State, Nagpur, No.Desk-17/NC/II/12157 (Align)/(46)/1006/14-15, dated 10/09/2014.
- 2) Letter from Government of Maharashtra of even no. dated 11/12/2014.
- 3) Letter from Ministry of Environment, Forests & Climate Change, Regional Office, West-Central Zone, Government of India, Nagpur No.F.No.FC-I/MH-11/2015-NGP/271, dated 16/03/2016.
- 4) Letters from Additional Principal Chief Conservator of Forests & Nodal Officer, Maharashtra State, Nagpur, No.Desk-17/NC/II/12157/(46)/(Align)/1669/16-17, dated 06/12/2016 & Desk-17/NC/II/12157/(46)/(Align)/2211/2017-18, dated 13/12/2017.
- 5) Letter from Ministry of Environment, Forests & Climate Change, Regional Office, West-Central Zone, Government of India, Nagpur No.F.No.FC-I/MH-11/2015-NGP/3112, dated 12/01/2018.

Order:-

Whereas, the Principal Chief Conservator of Forests (Head of Forest Force), Maharashtra State, Nagpur, vide his letter referred at sr. no. 1 above has submitted a proposal which has been received from General Manager (Tech) & Project Director, NHAI, Panvel for change in alignment over an area of 1.0373 Ha. of forest land for widening of existing 2 lane to 4/6 lane divided carriage way configuration from KM 0.00 to KM 84.00 (Panvel-Indapur Section) of National Highway-17 in Raigad district under Forest (Conservation) Act, 1980 to the State Government;

AND whereas, Government of Maharashtra after careful scrutiny and consideration, vide its letter referred at sr. no. 2 above has recommended it to the Government of India to change in alignment over an area of 1.0373 Ha. of forest land for the above project under section 2 of Forest (Conservation) Act, 1980;

AND whereas, Government of India after due consideration, vide its letter referred at sr. no. 3 above granted in-principle approval to above proposal submitted by Government of Maharashtra for change in alignment of forest land under section 2 of Forest (Conservation) Act, 1980. The said approval is subject to fulfillment of certain conditions by the User Agency mentioned in its letter dated 16/03/2016;

AND whereas, Additional Principal Chief Conservator of Forests & Nodal Officer, Maharashtra State, Nagpur, vide its letters referred at sr. no. 4 above has submitted compliance of those conditions to the Ministry of Environment, Forests & Climate Change, Regional Office, West-Central Zone, Government of India, Nagpur;

AND whereas, Ministry of Environment, Forests & Climate Change, Regional Office, West-Central Zone, Government of India, Nagpur has accorded final approval for the purpose of above proposal for change in alignment over an area of 1.0373 Ha. of forest land for widening of existing 2 lane to 4/6 lane divided carriage way configuration from KM 0.00 to KM 84.00 (Panvel-Indapur Section) of National Highway-17 in Raigad district with certain conditions, vide its letter referred at sr. no. 5 above;

NOW, therefore, Government of Maharashtra hereby directs that the forest land area of 1.0373 Ha. consisting of Reserved Forest more specifically described in the proposal submitted, vide letter mentioned at sr. no.-1 here in above from Principal Chief Conservator of Forests (Head of Forest Force), Maharashtra State, Nagpur, be diverted to the User Agency, i. e. General Manager (Tech) & Project Director, NHAI, Panvel for change in alignment for widening of existing 2 lane to 4/6 lane divided carriage way configuration from KM 0.00 to KM 84.00 (Panvel-Indapur Section) of National Highway-17 in Raigad district. The diversion shall be effected subject to the terms and conditions mentioned in the letter dated 16/03/2016 & dated 12/01/2018 of Government of India. This approval for diversion of forest land is also subject to compliance of following conditions by the User Agency-

1. The User Agency shall comply with all the conditions stipulated in the in-principle and final approval letters of Government of India, referred above. The Chief Conservator of Forest (Territorial), Thane shall ensure the strict compliance of the conditions by the User Agency. CCF (T) will furnish the report in this regard to Additional Principal Chief Conservator of Forests and Nodal Officer, Maharashtra State, Nagpur from time to time.
2. Non compliance of any of the conditions mentioned in this order and Rules and Guidelines made / issued under Forest (Conservation) Act, 1980, shall amount to violation of Forest (Conservation) Act, 1980 and action would be taken accordingly.
3. In case of non-compliance of any of the above conditions, the concerned Divisional Forest Officer shall report through the State Govt. to Additional Principal Chief Conservator of Forests (Central), Ministry of Environment, Forests & Climate Change, Regional Office, West-Central Zone, Government of India,

Nagpur as per procedure laid down in the clause 1.9 of guidelines on 25/10/1992 under the Forest (Conservation) Act, 1980.

This Government Order of Maharashtra Government is available on its website www.maharashtra.gov.in. Reference no. for this is 201805031307345219. This order has been signed digitally.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

(Chandrashekhar Tarange)
Under Secretary, Revenue & Forest Department

Copy forwarded with request to upload this order on their website along with the Stage-I and Stage-II clearances to:

1. Secretary, Ministry of Environment, Forests & Climate Change, Government of India, New Delhi.
2. Additional Principal Chief Conservator of Forests (Central), Ministry of Environment, Forests & Climate Change, Regional Office, West-Central Zone, Government of India, , Nagpur.

Copy to:-

1. Principal Chief Conservator of Forests (HoFF), Maharashtra State, Nagpur
2. Principal Chief Conservator of Forests (Wildlife), Maharashtra State, Nagpur
3. Principal Secretary, Public Works Department, Mantralaya, Mumbai
4. Principal Secretary, Tribal Development Department, Mantralaya, Mumbai
5. Additional Principal Chief Conservator of Forests and Nodal Officer, Maharashtra State, Nagpur.
6. Additional Principal Chief Conservator of Forests (CAMPA), Maharashtra State, Nagpur.
7. Additional Principal Chief Conservator of Forests (Conservation), Maharashtra State, Nagpur.
8. Chief Conservator of Forests (Forest Conservation), Nagpur.
9. Chief Conservator of Forests (Territorial), Thane.
10. Collector, Raigad.
11. Chief Executive Officer, Zilla Parishad, Raigad.
12. Deputy Conservator of Forests, Alibaug.
13. Deputy Conservator of Forests, Roha.
14. General Manager (Tech) & Project Director, NHAI, Survey No.63, "D" Point on NH-4B, Chichpada-Kalamboli Bypass Road, Panvel-410206.
15. Select File, Desk F-10.

2. Collector, Raigad; Chief Executive Officer, Zilla Parishad, Raigad, Deputy Conservator of Forests, Alibaug and Deputy Conservator of Forests, Roha are hereby directed to forward the copy of this order to concerned Heads of Local Bodies, Panchayats, Municipal Bodies in addition to the relevant offices of the Government and they shall also ensure the display of this order on their notice board as well as on the notice board of local self government bodies for the information of general public.

3. General Manager (Tech) & Project Director, NHAI, Panvel is hereby directed that he should publish the entire order of forest clearances granted in verbatim along with the conditions and safe guards imposed by the Central Government in Stage-I & Stage-II forest clearance in two widely circulated daily news papers, one in vernacular language and other in English language.

4. Heads of Local Bodies, Panchayats and Municipal Bodies in addition to the relevant offices of the Government are hereby directed to display the same on their notice board for 30 days from the date of receipt for the information of general public.